

Slovenski Dom.

Napredno kmetско glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristolna petit-vrsta 14 vin., vsa stran 48 K, pol strani 24 K, četrt strani 12 K, osmina strani 6 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo »Slovenskega Doma« v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo na upravnništvo »Slov. Doma« v Ljubljani.

Ljubljanski škof zoper kmeta.

Ljubljanski knezoškof Anton Bonaventura Jeglič je izdal pastirski list, v katerem popolnoma po pastirsko hujska proti »Slovenskemu Domu« in slika ta list kot skrajno pohujšljiv in nekrščanski. **Mi pozivljamo javno ljubljanskega knezoškofa, naj dokaže, kje in kdaj je »Slovenski Dom« pisal proti veri.** Ljubljanski škof Jeglič pač ne more kot pisatelj skrajno pohujšljive rdeče brošure izrekat i sodbe o kakem listu. Jasno pa je, da on ne hujska proti našemu listu kot duhovnik, kot škof, temveč kot voditelj politične stranke in kot uslužbenec »Katoliške tiskarne«. Ljubljanski škof bi prav gotovo »Slovenski Dom« blagoslavljal in priporočal, če bi ga izdajali klerikaleci in če bi ga tiskala »Katoliška tiskarna«. Iz vsega škofovega obnašanja in govorjenja se popolnoma jasno vidi nevoščljivost in pa strah. »Slovenski Dom« se jako lepo razvija in je že marsikaterega kmetovalca privedel do tega, da se je jel zavedati, da je on samsvoj gospodar in da mu ni treba jerobov, ki se vzgajajo v ljubljanskem lemenatu.

Opetovano smo že pojasnili, kakšen cilj zasleduje naš list. Mi zahtevamo, da bodi kmet sam svoj gospodar. Kmetovalce naj se organizira kot kmetovalce in naj ne dela tlake raznim klerikalnim voditeljem, ki iščejo le lastne koristi. Vera nima s politiko ničesar opraviti. In če duhovniki zanašajo v cerkev politiko, tedaj s tem najbolj greše zoper nauk Kristusov, ki je rekel: »Ljubi svojega bližnjega!«

Ljubljanski škof je cerkveni poglavar in nima kot tak prav nič predpisovati našim kmetovalcem, koga naj volijo v občinski svet, v deželni in državni zbor. V vseh teh zakonodajnih zastopih se gre predvsem za gospodarske koristi kmeta. In če naj ljubljanski škof predpisuje v gospodarskem oziru, tedaj se bo našim kmetom jako slabo godilo, kajti ljubljanski škof je tak gospodar, da je zapravlil skoraj že vse

imetje ljubljanske škofije in da je danes pod kuratelo svojih kanonikov.

Hujskanje škofovo zoper naš list je pa tudi kaznjivo. In ljubljanskemu škofu bi se slabo godilo in bi se tudi ne upal hujskati, če bi ne bil član gosposke zbornice, vsled česar je imun.

Sicer so pa naši kmetovalci že toliko prevdarni, da sami vedo, kaj je prav in kaj ni prav. Vsled tega se tudi ne bodo zmenili za hujskanje ljubljanskega škofa in bodo še vnaprej naročeni na »Slovenski Dom«.

Najboljše odgovor na ta hujskanja pa dajo s tem, da vsak dosedanji naročnik pridobi še enega novega naročnika.

Torej na delo! Če bo vsak naročnik storil svojo dolžnost, tedaj bo kmalu utihnil tudi ljubljanski knezoškof.

Vojna med Italijo in Turčijo.

Tripolitansko vprašanje se torej ni moglo rešiti mirnim potom, temveč je Italija pretečeni teden napovedala vojno Turčiji. In tako že par dni grme topovi in se pretaka človeška kri. Prvi korak Italije je bila blokada tripolitanskega pristanišča. Turki se bodo, kakor izjavljajo, borili do zadnje kaplje krvi. Sicer ne bodo branili obrežnih mest, temveč se bodo umaknili v notranjost dežele, kjer bodo imeli Italijani precej težko stališče. Ta vojna pa ne bo imela samo v Tripolitaniji posledice, temveč bo vzbudila tudi na Balkanu velike zamotljaje.

Kje leži Tripolitanija.

Tripolitanija leži na severni obali Afrike nasproti Sicilije in se doseže v kakih sedmih urah z ladjo iz Italije. Obala ob Sredozemskem morju je dolga okrog dvatisoč kilometrov. Tripolitanija je dvakrat tako velika kot Avstro-Ogrska, ima pa samo nekaj čez en milijon prebivalcev. Nekoliko bolj obljudena je samo obala, kjer se nahajata tudi glavni mesti Tripolis in Benghazi. V pokrajinah obali je nekaj

cest, ki so pa tuptam zelo slabe, dočim proti sredini dežele ni nikakih potov. Prebivalstvo je zelo ubogo. Živi ponajveč od žita in drugih, iz Turčije uvoženih živil. Ker sedaj teh ne bo, se bodo umaknili Arabci v notranjo deželo, kjer se bodo preživljali z datelji. Ti ljudje in njihovi konji so tako utrjeni, da po tri dni žive brez vode. Pomanjkanje vode v notranjosti dežele je toliko, da bo to povzročalo Italijanom največ preglavic.

Italija se je že dolgo pripravljala.

Turški zastopnik v Genovi je izjavil sledeče nekemu časnikarju: Zagotavljam vas, da se je Italija že leta pripravljala na to, kar je sedaj izvršila s tem, da je v Tripolitanijo utihotapila orožje. Ko sem bil še generalni konzul na Malti, je bilo tam že znano, da ima Italija v Tripolitaniji tajne zveze in da je klet tamošnjega zavetišča napolnjena z orožjem in strelivom. Naša dežela se že tri leta preraja. Ravno v trenutku, ko se hoče dvigniti, nas napade Italija. Mi bomo tepeni, to vedo Italijani, ker kaj hočemo s 14.000 možmi, katere imamo v Tripolitaniji. Mi bi mogli poslati 140.000 do 150.000 mož, a kdaj pridejo tja? K temu pride še oskrbovanje. Tudi bi morali preko Egipta, kar nam bržkone ne bo dovoljeno.

Napoved vojne.

Italija je v petek, 29. septembra, popoldne ob pol treh napovedala Turčiji vojno, ker Turčija ni dala povoljnega odgovora Italiji. Od tega trenutka sta se nahajali Italija in Turčija v vojnem stanju.

Dogodki pred Tripolisom.

Italijanske ladje, ki so priplule pred Tripolis, niso začele takoj streljati na mesto. Najprvo so zahtevali, naj se mesto mirnim potom vda, toda Turki so to odklonili. Potem so dovolili Italijani inozemcem v mestu Tripolisu rok treh dni, naj odidejo z mesta. Po preteku tega roka so začele italijanske bojne ladje takoj streljati in sicer najprej na zunanje utrdbe, potem na palačo sultanovega namestnika in slednjič na nekatere višje točke. Streljanje je povzročilo veliko škodo. Ko je

turški poveljnik uvidel, da se ne more braniti, se je podal. Poslal je poveljniku italijanske mornarice častnika, ki je izjavil, da se tripolska trdnjava vda. Takoj na to se je izkrcala italijanska mornariška infanterija ter zasedla trdnjavo. Italijani so baje bombardirali tudi mesto Benghasi. Turške čete so se zvečinoma umaknile v notranjo deželo, kjer se bodo združile z domačimi plemeni in delale Italijanom preglavice.

Boji ob evropski obali Turčije.

Italijanska mornarica je blizu mesta Preveza na albanski obali napadla par turških ladij. Dve torpedovki je uničila. Govorilo se je tudi, da so Italijani izkrcali več tisoč vojakov v Albaniji, kar pa ni res. Italijani so vjeli in zaplenili tudi več drugih ladij, ki so vozile turške vojake, streljivo in orožje.

Položaj v Turčiji.

V Turčiji vlada velika zmeda. Vodilni krogi so popolnoma zmešani. Ministrstvo je odstopilo. Sestavljeno je že drugo. Sultan je zbolel. Povsod se pripravljajo z največjo naglico na vojno. Vojno ministrstvo je ukazalo, da se mora mobilizirati vsa armada v vsi otomanski državi. Turki so razglasili bojkot proti Italijanom. Tuptatam se je pojavilo tudi že sovražno gibanje proti Italijanom, ki žive v Turčiji.

Balkanske države in vojna.

Vse države na Balkanu, kakor Grčija, Bolgarija, Srbija in Črna gora, se pripravljajo. Javnost je namreč prepričana, da pride tudi na Balkanu do zmešnjav. Nekatera poročila pravijo, da se Albanci že puntajo, kar bi povzročilo velik požar na Balkanu.

Avstrija se pripravlja.

Avstro-Ogrska je zelo vznemirjena, ker Italija napada tudi evropsko Turčijo in hoče povzročiti predvsem v Albaniji zmedo, kjer ima Avstro-Ogrska svoje interese. In govori se, da bo Avstro-Ogrska na južni meji pripravila vojaštvo. Treba bo torej šteti zopet milijone in milijone.

Politični razgled

Državni zbor.

Atentat na ministre. Dne 5. oktobra so med govorom poslanca Adlerja, ko je ravno kritiziral dogodke dne 17. septembra in postopanje policije ter kruto nastopanje sodnije počili naenkrat štirje strelji iz revolverja. V parlamentu je nastala grobna tišina takoj po prvem strelu. Slišati je bilo, kako so kroglice udarjale v klopi. — Atentat je bil namenjen ministrom. Atentator je bil nameril z druge galerije naravnost na ministrske klopi, kjer so sedeli ministri Stürghk, Hochenburger in Widmann. Prvi strel je šel tik med Stürghkom in Hochenburgerjem ter oprasnil min. grofa Stürghka

na glavi. Drugi strel je šel naravnost v sedež ministrskega predsednika. Tretji strel je šel med poslancema Lisyjem in Viškovskim ter zadel v klop prezidija. Četrti strel je bil previsoko namerjen in je krogla odletela od stene naravnost na min. Stürghka. Vendar ga pa ni ranila. V parlamentu je zavladala grobna tišina. Nato nepopisen kaos. Bežeči in trepetajoči poslanci so begali proti izhodom in se skrivali pod klopi. Ravnotako tudi ministri. Galerij se je polastil smrten strah, ljudje so se skrili pod sedeže, meneč, da se bo atentat še nadaljeval. Seja je bila prekinjena. Sluge so vdrli na drugo galerijo in aretirali napadalca, ki so ga takoj odpeljali v prezidij, kjer je izjavil: „Pišem se Vavrak; star sem 26 let, doma iz Dalmacije, pristaš socialno-demokratske stranke. Izpovedujem, da sem imel namen ustreliti justičnega ministra radi njegovega delavstvu sovražnega postopanja.“ Naučni minister grof Stürghk je utekel gotovi smrti samo na ta način, da je tik, ko je počil prvi strel, vstal s svojega sedeža. Ko se je razburjenje vsled atentata nekoliko poglobilo, je predsednik zopet otvoril sejo ter izrekel svoje obžalovanje nad dogodki, ki so se pravkar odigrali. Med sejo je prišlo do ostrih spopadov med socijalnimi demokrati in nemškimi radikali. Nemški radikali so kričali: „Proč s podpredsednikom Pernerstorferjem! Mi ne maramo za podpredsednika atentatorja! Predsednik je zopet prekinil sejo ter sklical konferenco predsednikov raznih klubov.“

Burni prizori v parlamentu. — Nemško barbarstvo in nasilje proti otrokom.

5. t. m. se je jesensko parlamentarno zasedanje začelo s kravali, kakršnih najbrže nima zgodovina parlamentarizma. Ti prizori, ki so se odigrali, so tem ostudnejši, ker so se dogodili zunaj parlamentove sejnice v vestibulu in tem odurnejši, ker je tvorila njih predmet otroška deputacija. Kakih 200 čeških otrok v spremstvu svojih staršev je prišlo dopoldne pred parlament kot deputacija, da zaprosi češke poslance za njih intervencijo v vprašanju čeških šol na Dunaju. Deputacija je prišla v vestibul, kjer je bil ravno navzoč bivši vsenemški poslanec Franko Stein. Ko je zagledal češko deputacijo, je začel kakor nor klicati: „Češka svojat ne sme v parlament!“ Prišel mu je na pomoč poslanec Albrecht, ki je skušal s silo zadržati vrata, da bi češki otroci ne bi mogli v vestibul. Od vseh strani so prihitali časnikarji in poslanci in češki poslanci so takoj protestirali proti nečuvnemu vedenju poslanca Albrechta, češ, da nima pravice, zabraniti deputaciji vstop. Par trenutkov je trajalo to prerekanje in potem so se razvili nepopisno burni prizori. Poslanci so se začeli ruvati, dokler se ni dosrečilo Čehom, ki so bili v premoči, Albrechta in Steina odstraniti od vrat. Med tem je vstopila deputacija otrok, med katero je bilo tudi mnogo žen. Nemški radikali so imeli ravno klubovo

sejo in so bili obveščeni o prihodu deputacije. Prekinili so sejo in pridrveli v vestibul. Posebno odlikovali se poslanci Kroj, Hummer, Wolf, Schreiner in Luchs, ki so z nepopisno sirovostjo nastopili proti otrokom. Češki poslanci so se postavili takoj na stran deputacije in jo hoteli ščititi. Med tem ko so vpili nemški kulturonošci: „Ven s češko svojatvo, tu nimajo nič opraviti.“ — Schreiner je vpil: „Tu so nemška tla!“ — Dobro mu odgovoril poslanec Ribač: „Tu so avstrijska tla, to bi morali vi kot cesarjev tajni svetnik najbolje vedeti!“ — Med tem so se na vseh koncih spopadli nemški in slovanski poslanci. Vlačili so se za lase in padale so zaušnice. Z eno besedo, odigrali so se prizori, kakor v najbolj zakotni gostilni. Najbolj divlje so se spopadli na eni strani poslanci Kroj, Hummer in Wolf, na drugi strani Fresel, Lisy, Tomašek, Prokeš in Poljak Rögger. Naenkrat so zakričale češke matere, da grozi neki nemški poslanec otrokom z revolverjem. Sredi otrok je stal nemški poslanec Teuffel in ko so ga poklicali zaradi tega k odgovoru, je takoj negiral, da bi imel revolver. Iznova se je začel pretep. Nemškemu radikalnemu poslancu je zabrusila neka češka dama z imenom Gribel v obraz: „Vaše vedenje je barbarsko in podivjano, ter mu pljunila v obraz.“

Revolucija na Kitajskem.

Iz Kitajskega poročajo podrobnosti o nemirih, ki so izbruhnili v pokrajini Sečvan. Na čelu nemirov stoje trgovci in študentje, ki pripadajo tajni revolucionarni stranki. Samo v okraju Čengtu je ustavilo delo nad stotisoč delavcev, ki kopljejo sol. Revolucionarna množica je ponovno napadla podkraljevo palačo, a vojaštvo jo je prepodilo v gorovje. Sedaj zahteva podkralj vojaško pomoč. Vojaška pomoč je že odšla, ali vsled slabih prometnih zvez dosepe v Čengtu šele v 50. dneh; ta čas pa bodo revolucionarji dobro izkoristili.

o Ljubljanska okolica o

I Vič. Gorji ti, ubogi kmet, gorje, tako nekako bi bilo prilično se izraziti z ozirom na početje našega farovža, kajti česar vsega se ti ljudje poslužujejo v dosego svojih namenov, ni več lepo. Ni zadosti, da je župnik že pred enim mesecem povabil vse vdovljene ženske ter jim pobral pooblastila ali jim naravnost v imenu vere zapretil, da jih nikomur drugemu ne smejo oddati. Cel mesec že obdelujejo klerikalci po hišah in farovških shodih svoje volilce, pri vsaki pridigi agitirajo ter porabijo sploh vsako priliko v agitacijo. Treba je bilo še pastirskega lista s prepovedjo časnikov, da ljudje ne zvedo resnice. Treba je seveda tudi bilo prebrati sklep občinskega odbora z leta 1907. Pa kako previdno so ti gospodje prebrali ta sklep. Povedali namreč niso, radi česar se je ta sklep napravil. Gospodje, le z resnico na dan, saj živijo

skoraj še vse priče! Poklicali so tudi dr. Pegana, ki je v svojem konfuznem govoru navsezadnje prišel celo na hudiča. Nič ni kaj ugajal ta kunštni gospod, ki je najprvo pognal hudiča iz sebe; — sedaj ga pa po shodih preganja — našim pobožnim terejankam kakor tudi nespreobrnjenim naprednjakom, katerih se je precej videlo. Ne verujte, Vičanje, tem ljudem, ki se ravna po geslu »namen povsečuje sredstva«, ki jim ni preslabo nobeno sredstvo. Uničijo makari človeka. Takih slučajev je na Kranjskem brezštevilna. Ravno v zadnjem času se je zgodil na Dolenjskem tak slučaj radi zidave cerkve, ki vpije do neba. Prodajali so kmetom njih imetje! Zgled, kako znajo, imate pa doma tudi, saj vam mora biti še v spominu volitev odbora za varstvo otrok! Kakô so se farovski gospodje z drugimi možmi dogovorili za eno listo. Kako sta se potem dva gospoda proč odpeljala, a tretji, ki ni bil pri sestavi liste, je pa vso stvar vodil. Ampak kako? Zbobnal je skupaj skoraj same ženske, staro listo zavrgel ter pustil izvoliti, seveda po ženskah, odbor, ki je slučajno njemu ugajal. A ona dva sta se izgovarjala, češ, midva sva nedolžna pri tem, morala sva stran, a oni je nevede to storil. Pojte se solit! Obžalovati je le ljudi, ki vam kaj verjamejo! In ravno to naj da povod občanom, da pošteno obračunajo s farovžem in nekaterimi podrepniki, ki komaj vedo, kaj je enkrat ena. Še enkrat opozorimo, naj občani prav dobro razmišljujejo sledeča vprašanja: 1. Kdo je zanesel v našo občino prepír? 2. Kdo vedno šeuje, zdaj na to, zdaj na ono stran? 3. Kdo uči, s tem se ne sme občevati, tega in onega se moraš ogibati itd. itd.? So-li to oznanjevalci miru v zmislu nauka Kristusovega!? Ne, in stokrat ne, vi sejete med ljudstvo prepír, želi boste vihar.

1. **Št. Vid.** Pred dobrima dvema letoma vršila se je v Št. Vidu občinska volitev. Ko se je občinski svet konstituiral, izpustili so vižmarskega Kozlarja in mesto njegja izvolili Šengarjevega hlapca, po domače Rahla iz Vižmarjev. Radi tega pa se je Kozlarjevemu svaku, po domače Janč Janezu iz Vižmarjev, malo preveč kri razgrela ter je pričel v neki vižmarski gostilni novoizvoljenega g. občinskega svetnika Rahla z nekaterimi upravičenimi očitki napadati. Vsled tega sta se precej dobro sporekla, pri čemur so se tudi drugi gostje vmešavali ter končna prišli do zaključka, da naj se Rahlu kupi eno žensko krilo za spomin njegove nemožatosti, ker namreč ni držal zaobljubljenih besede, da bo delal na to, da pride Kozlar v občinski svet. Globoko užaljeni Šengarjev hlapec je dal v svoji užaljenosti duška s tem, da je zagrozil kot odbornik farovške hranilnice Janču iz Vižmarjev dobredno sledeče: »Ti, Janč, pa le počakaj, ali mar ne veš, kako si zapisan v naših bukvah?« Janč ves presenečen (ker je do takrat veljal za imovitega vaščana), na to zavpije:

»Teh par tisočakov, ki me imate zapisane, lahko dobim v vsaki hranilnici, če bi mi jih tudi vi odpovedali, kajti moje jamstvo daleko preseza ta mali znesek.« Poglejmo dalje še drug slučaj. Govori se, da ni dolgo tega, ko je prišel duhovnik k za smrt bolni Jernejčkovi Mici. Ob tej priliki prav ošabno pogleda tam blizu, kako je posestnik popravil svojo hišo z denarjem farovške hranilnice. Med drugim pogovorom je pripomnil ta duhovnik omenjenemu posestniku: »Ako potrebujete, pa le še pridite po denar.« Ta pogovor se je vršil od strani duhovnika tako ošabno, da so tudi drugi slišali ta pogovor, katerega sedaj v nečast tega posestnika raznašajo po občini. Iz tega tedaj sledi, da v odboru kake hranilnice morajo biti absolutno treznomisleči in modri možje, ne pa kaki gostilničarski kričači in žganjepiveci ali pa od političnih strasti zblazneli ljudje.

o Dolenjske novice o

d **Št. Rupert.** (Poslano.) Na naslov č. g. Ivana Strajharja, kaplana. Dne 3. septembra t. l. ste pridigovali v cerkvi, da ste srečali moža s sinom - učencem, da vas je deček pozdravil, oče pa ne, potem ste grdili tega očeta, da vam je nehvaležen, da ste se s tem dečkom hudo trudili v šoli in da vam morajo starši hvaležni biti in hvaležnost izkazati. Ker sem tisti oče jaz, vam povem — in ker vi sami dobro veste, tudi javno — da ste vi sami krivi, da vas ne morem več pozdravljati, ker na moj vljudni pozdrav na trgu v Št. Rupertu niste hoteli odzdraviti, kar stori vsak, tudi visokostojč ali izobražen človek, ako ni neolikana sirovina. Torej vi sami učite nevljudnost in da se ne pozdravlja. Tudi prižnica vam je sredstvo, da napadate vam neljube osebe in sejete sovraštvo, kar ne more biti po naukih našega Zveličarja. Kar se pa tiče hvaležnosti, sem vam hvaležen, ako ste se res kaj trudili z mojim otrokom. To pa tudi vemo starši, da je **vaša dolžnost** učiti otroke v krščanskem nauku, za to ste tukaj. Tudi to vemo, da velikokrat prihajajo otroci prezgodaj domov iz šole. In če jih vprašamo po vzroku, odgovorijo, da vas ni bilo v šoli. Torej v šolo, ako je čas, za politiko vedno čas. Izderite najprej bruno iz svojega očesa, potem se šele spravljajte nad pezdri v očesu bližnjega. Kaj pa ljubezen do bližnjega? Vsi vemo mnogo vaših dejanj, ki ciljajo na to, da spravijo ob čast in škodo bližnjega. Tudi v Ljubljano segajo Vaša ustmena in pismena opraviljanja. In kar ste o meni pisali, tudi vem. Ali mi je mogoče po vsem tem takega človeka pozdravljati, ki bije? — **Na Grilovem hribu pri Št. Rupertu**, dne 30. septembra 1911. — **Leopold Vidmar**, posestnik.

d **Metlika.** (Občinske volitve.) V kratkem se vršijo v Metliki občinske volitve, ki bodo za bodoči razvoj mesta velikega pomena. Po novem volilnem redu

se je število volilcev zelo povečalo in lahko pričakujemo, da se bo bil pri teh volitvah boj, kakor pri nobenih prejšnjih. Klerikaleci so že na delu in klerikalni generalni štab pripravlja zlobne načrte, kako liberalcem iztrgati iz rok to njihovo trdnjavo, ki že desetletja ni uklonila tilnika pred svojimi nasprotniki in je krepko odbijala vsak zahrbtni napad klerikalcev. Ponosno so stali Metličani v boju zoper klerikalizem vedno v naprednih vrstah in danes — ko vsakdo, ki nima poguma, da bi se sam bojeval za svoj obstanek, beži po podporo v farovž — danes stoji Metlika neustrašeno v naprednem taboru in meščani so lahko ponosni na to, ker so s tem pokazali, da so — možje. In danes stoji Metlika pred važnimi volitvami, ki bodo odločale za dobo o usodi mesta in ki bodo z vso silo pritisnile na posameznika, da se odloči, ali ostane še v naprednem taboru ter ostane tako — mož, kakor doseđaj, ali pa postane poturica ter se proda največjim nasprotnikom mesta — klerikalcem. Klerikaleci bodo napeli vse sile, da dobe občinsko upravo v svoje roke, vse bode na delu in ne bodo se sramovali niti nepoštenih sredstev. Dobro so nam še v spominu državnozbornske volitve, ker te so nam jasno pokazale, kakšnih sredstev se znajo posluževati klerikaleci, samo da dosežejo svoj namen. Že sedaj se klerikaleci pripravljajo — prišel jim je že pomagat sam škof — za volitve, njihovi kandidati so že določeni, pripravljalna dela so že gotova. Doseđaj molčijo še kakor grob, hočejo vse iznenaditi ter postati gospodarji onega mesta, ki ga sovražijo že od nekaj. Najhujši udarec bi bil to za vse Metličane, da dobe občino v roke ljudje farovškega kalibra, ljudje, ki so mestu in vsem njegovim napravam vedno nasprotovali ter mu škodovali, kjer so mogli. Ni še dolgo, kar so povzročili gonjo proti »Prvi dolenski posojilnici« ter so jo hoteli na tak način uničiti. Posojilnica, ki je največji denarni zavod na Dolenjskem, jim je bila trn v peti in napeli so vse moči, da bi jo uničili. Ustanovili so proti njej dve farovski posojilnici v Metliki in celo vrsto posojilnic v okolici, toda ker ji s tem niso nič škodovali, začeli so zoper njo z gonjo razprižnice. Uničiti so hoteli na ta način zavod, ki je v korist celi Beli Krajini, v največjo korist in ponos pa mestu samemu. Veliki pomen posojilnice za mesto zna ceniti vsak meščan in se radi tega ne spuščamo v podrobnosti. Ravno tako so hoteli škodovati Metliki pri bodočem kolodvoru, ker so se z vso silo potegovali za to, da bi bil glavni kolodvor v Rošalnicah. Niso se brigali za to, kako velik udarec bi bil to za mesto, ako bi bil kolodvor eno uro oddaljen od mesta, saj njim ni za blagor meščanov, ker teh nočejo poznati in jih morajo izstradati, kakor je rekel klerikalni poslanec pri Treh farah. **Izstradati se mora Metličane**, ker ne uklonejo tilnika pred klerikalizmom. Izstradati vas hočejo, vas me-

tliški obrtniki, trgovci in delavci, in to ljudje, ki bodo v kratkem prosjačili za vaše glasove pri občinskih volitvah. Ali naj takim ljudem potem zaupate vašo občino? Ali naj ljudje, kakor Peter, Alojzij Gangl, Vovk, Davorinček Vukšinič, Koren itd. vodijo posle v občini? Ljudje, ki so navdušeno pritrjevali govorniku, ko je rekel, da se vas mora izstradati?! In kako je šolo? Ali niso tu izpodrinili Metličane, kateri morajo za šolo največ plačevati iz vseh odborov, da odločujejo glavni stvareh okoličani, ki so vsi v farovških rokah? Ali vam niso škodovali pri mestnem mlinu? Določeno je bilo, da se gradi cesta zraven mestnega mlina, toda ravno ti ljudje, ki hočejo sedaj priti v občinski odbor, so protestirali proti zgradbi te ceste, češ, s tem bi koristili mestu. In tako je še mnogo reči, ki jasno pričajo, kako nasprotni so klerikalci Metliki in delajo vedno in povsod z vsemi močmi na to, da bi mestu in meščanom kolikor mogoče škodili, kajti znano jim je, da se gnutno slabo stoječi meščani ne bodo več tako upirali njihovim zlobnim namenom, da pa te dosežejo, se ne sramujejo niti tega, da svojega nasprotnika v gospodarskem oziru uničijo. Težak bo boj, ki ga bodo morali izvojevati Metličani proti svojim sovražnikom, zato se pa ne sme odlašati z delom. Potrebno je pred vsem, da je vsak meščan na svojem mestu, omahljivcev ne sme biti v naprednih vrstah. Osebnosti morajo izginiti s površja, v odbor se naj volijo možje, ki bodo res delali z vso vnemo za blagor mesta. Metlika gre boljši bodočnosti nasproti in ko dobimo železnico, bode treba mož, ki bodo skrbeli za lep razvoj mesta. Vrste naprednih mož se ne smejo krhati, pri sedanjih volitvah je treba trde discipline v vrstah naprednih volilcev, potem je zmaga zagotovljena. Zatorej na delo za blagor mesta!

d Tržišče pri Mokronogu. V naši župniji imamo dva petelinčka, eden je za župnika, drugi za kaplana. Ves čas, odkar sta tukaj, ni več ljubega miru. Premislita naj na pregovor, ki pravi: »Kdor se je veter, žanje vihar.« Ves čas neprenehoma sumničita, obrekujeta in zahrbtno napadeta ljudi s prižnice in po časopisih. Netita vedno prepir in sovraštvo med oženjenimi in sosedi, fanti in dekleti in njunega brezprimernega hujskanja in prepirljivosti ni konca ne kraja in ga baje tudi ne bo. Skrbeli bomo, da prideta na pota, katera edino imata hoditi kot duhovnika, kot apostola miru in sprave, ne pa kot razširjevalca in storitelja prepira, sovraštva in jeze. Vidva nista naslednika Kristusa, ampak hudiča, ker vajino delo, hujskanje, je hujske kot hudičevo. Le molita za tiste, ki se jezijo, to je zapoved samega Kristusa, katerega namestnika bi morala biti. V prvi vrsti pa molita za-se, kot najhujsa povzročitelja sovraštva in jeze v celi župniji. Naprednjaki, ki jih imata vedno na prižnici na jeziku, se vedno množijo, kakor go-

be po dežju, in vama nasprotujejo, ker takega gospodarja, kakor je naš župnik, ga ni pod milim svetom, da proda pod roko cerkveni hram, z opeko krit, v sredi vasi, za 45 kron, kateri je vreden najmanj 300 kron, in potem pa še stoka, da cerkev nima denarja. Kdo bode pa cerkvi kaj dal in zapal, če župnik tako gospodari, ko še sam sebi ne zna gospodariti. Ima tri krave, mleko pa mora kupovati. In takemu gospodarju naj ljudje zaupajo. Veliko boljše je, da si za tisti denar naročijo »Slovenski Dom«. Gospod župnik, radi vas bomo ubogali, ako bodete nas poučili o sv. naukah, kakor se spodobi za duhovnika. Nasprotno pa stori vaša hujskajoča politika, da se Vam nasprotniki množe, kar je pokazala zadnja državnozborska volitev. Naprednjaki napredujemo in to vas boli, razumemo, a tega je kriva vaša nepremišljena politika. Vsak čevljar naj ostane pri svojem kopitu, pojdite in storite tudi vi tako — in vse vas bo spoštovalo, kakor se to godi povsod, kjer pastirujejo mirno, a vestno delujoči duhovniki. Samo pri nas mora biti vse narobe! Politika vam je vse, v politične namene porabite vse, ne samo svet kraj, kakor je cerkev, nego celo svete obrede. Dobro storite, ako uvažujete te vrste in prosite škofa, naj najpoprej pripravi vas, da mirujete, in ljubi, božji mir bode zavladal takoj po celi fari, ako ga boste ubogali. Če pa hočete z glavo skoz zid, bодite uverjeni, da se vam bode razbila. — Še nekaj! Župnik, zapovejte kaplanu, naj se rajši uči pridigo, da ne bo na prižnici tako omahoval, nego pa, da se briga za razne volitve, drugače se bodedo pogovorili, kako je agitiral na Krtijiloki in na Zg. Vodalah in kaj da se je pogovarjal z neko vdovo, ko jo je spremljal na Halkovec. — V kratkem se zopet vidimo. — **P o p o t n i k i z m i r n s k e d o l i n e.**

d Mokronog. Napredno politično in izobraževalno društvo za kolizejski okraj v Ljubljani je nabralo v svojem okraju za nas pogorelce lepo vsoto 560 K 61 vin. — Hvaležnih sre izrekamo pristrčno zahvalo slav. društvu za trud, ki ga je imelo z nabiranjem, a blagim darovalcem za darovane zneske. Posebno pa se zahvaljujemo društvenemu predsedniku g. Bajžlju, ki je zbiranje sprožil in vodil. Bog povrni vsem stotero.

Pogorelci.

d Bučka. Naši klerikalci, njim na čelu župnik Rebolj, so zares izvrstni gospodarji, tako da se lahko cela Kranjska od njih gospodariti uči. Kutnar, bivši župnik na Bučki, je čez 60.000 K od nas odnesel; kot čebelica je malo po malem zbiral na kup. A naj se skrije pred sedanjim voditeljem — Reboljem. Ko je ta prišel na Bučko, je začel takoj tuhtati v svoji »brihtni buči«, kako bi na kratko, a pa veliko obogatel, in če ne drugače — tudi na stroške drugih. Takoj je našel odprto polje za svoje spekulacije. Če ni imel okroglega, kaj za to! Sicer se brez denarja ne da spekulirati, a saj je posojilnica v farovžu, od-

borniki so pa sami taki ljudje, da bi vsak tudi sam sebi smrtno obsodbo podpisal, če bi mu jo župnik predložil v podpis. Župnik je najprvo iskal kompanjona. Kmalu je iztaknil trgovca Škulja in bližnjega sosedo P. Tema dvema je razložil, da bi bilo dobro, grajščinske gozde »Dovge« kupiti, kjer leže neizmerni zakladi, pri kateri kupčiji bodo zaslužili vsak več, nego prejšnji kmetje pri graščini Radelca. Škulj, preje liberalce, se je nemudoma preoblekel v klerikalno srajco, potegnil hitro na župnikovo stran in pregovoril še kmeta, dobrega gospodarja P., da se je i on spustil v kompanijo z župnikom. In tako so srečno kupili gozde »Dovge«. A ker jim je teklo letnih 30.000 K obresti, so kmalu izprevideli, da glogovina in cerovina ne rodijo cekinov, svet pa ni za nobeno kultiviranje uporaben. Začeli so prodajati in prodali so tako srečno, da so onemu gospodu Škulju, ki je hotel celo Bučko v strahu držati, te dni na javni dražbi vse premičnine prodali. Ljudje pravijo, da je faliral. — Pa tudi s kmetom P. se ne bo bolje zgodilo, ker tudi njemu bide zadnja ura. Med tem si je župnik dal postaviti na stroške davkoplačevalcev krasne hleve, a sam je bil v stavbnem odboru. Za njega sta zdražbala dela dva kmeta, kjer je spravil tudi en tisočak. — Letos se je lotil farovža; tudi tukaj se mu obeta par tisočakov zaslužiti na lahek način. Za drugo leto obeta pa zvonik narediti večji, pa iz cerkve obok ven vreči, katerega nosijo štirje stebri. Stara stavba! A njemu ne dopade, seveda gleda na dobiček, kajti tu bi se vjel zopet kak tisočak. No, bomo videli, če bo tudi obok v cerkvi razstreljeval, kot je farovž. Ako se loti še cerkve, potem se pa že vse neha. Upati je, da se mu to ne bo posrečilo tako kot s farovžem. Tukaj se jasno vidi, kam privede duhovnik kmeta, če se ta z njim v spekulacijo poda. Škulj bi bil še danes lahko dobro podprt trgovec in takisto bi bil P. še danes nezadolžen kmet, da se nista s krivo župnikovo kupčijo pečala. Danes preklinjata oba župnika, kot povzročitelja vsega hudega nad njima. Čez par let se zna z vsemi bučenskimi farani zgoditi tako, kajti ta — župnik dela sam po svoji glavi, ne glede na škodo svojega bližnjega, samo da je njegova malha polna. Kaj njemu za to, če se in če se bo sosedu vse prodalo, saj njemu itak nimajo kaj prodati. Konji so baje Janezovi — bratovi, pohoštvo pa materino. Radovedni smo le, čegava je malha? Ti, bučenski faran-kmet, pa dobro premisli, kakšnega dušnega pastirja imaš. Odpri oči in spreglej, poslušaj dobre nasvete svojih nekaterih, ki te prav uče, obrni hrbet Rebolju in ne drvi za njim, obrni se od njega, dokler je še čas, kajti kakor se je zgodilo s Šukljem, in kar se bo s P., se zna zgoditi tudi z vami vsemi. V kratkem bo čas pokazati, da se ne damo več dreti.

d Št. Jernej. Nekoliko pozno vam poročam izid volitve našega župana, katera

se je vršila dne 24. septembra t. l. Imam navado, da molčim do skrajnosti, če je pa mera laži polna, potem pa le z resnico na dan. Slučajno sem zvedel, da je pisal eden onih, kateri nosijo dolgo suktnjo v Št. Jerneju, o izidu naših volitev v »Domoljubu« in je smešil zmago naprednjakov. Nas je res malo, a vendar lahko trdim, da so zmagali pametni možje. Zakaj sta se pa pehala kaplan »Štedent« in njegov mežnar, cele dneve ter nagovarjala ljudi, naj volijo za župana očeta Novaka samega, ki je kot cerkovnik podložnik črnuhov. Vsa pota in božje besede so bile zastoj, volili smo moža, kateri je vreden te časti. — Danes, v nedeljo, 1. oktobra, so pa slišali naši ljudje zopet pastirski list, ki je bil zabeljen z neslanimi dovtipi pridigarji. Ubogi časopisi, — vse je prokletost! Zdi se mi, da bode treba še eno nadstropje v peklu sezidati, drugače ne bomo imeli vsi dosti prostora v njem. — **Orehovčan.**

d **Raka.** (Zadnje občinske volitve na Raki.) Naj mi bo dovoljeno, nekoliko spregovoriti o občinskih volitvah, ki so se vršile po novem volilnem redu dne 28. kimaveca. Vseposod, koder so se občinske volitve že vršile, čitamo kakšna poročila, tu so zmagali naprednjaki, tam zopet klerikalci z vsem svojim terorizmom. Pri nas na Raki so zmagali klerikalci. To ni čudno! Le štirje kandidati so prišli v odbor, ki jih je postavila samostojna kmečka stranka. Doslej je veljala Raka kot jako napredna, tudi ljudstvo je povečini naprednega mišljenja, a vendar je zmagala klerikalna stranka. Kako to? Odgovor na to je lahek! Prejšnji občinski odbor je bil popolnoma ves na klerikalni podlagi, samoobsebi je umevno, da je delal na to, da zopet pride na krmilo. Največ pa je kriv poraza samostojne stranke gospod Vinko Bon. Ta človek je bil videti velik prijatelj napredne stranke. Vseposod se ga je smatralo kot poštenega in odkritosrčnega, naprednega moža, toda bil je volk v ovčji obleki. Izdajal je klerikalcem interese napredne stranke in naposled je šel za klerikalno stranko čez drn in strn. Bon je, odkar je na Raki, vedno klerikalec in je delal ter agitiral pri vsaki volitvi le na klerikalno stran. Na dan volitve je imel pri sodnji opravek, izročil je pooblastilo za klerikalno stranko. Potem naj pa še kje taji, da ni klerikalec. Doma je pripustil vse lokale klerikalcem, da so delali kar so hoteli. In, ako bi danes ne bilo Bonove hiše na Raki, ne bi bila klerikalna zmaga. Njegovo največje veselje je bilo to, kadar je mogel dva konja jahati. V bodoče mislimo, da se mu to ne posreči več, ker sedaj ga bodo vsi spoznali v pravi luči, kakšno barvo ima. Ni naš namen, komu krivico delati, ampak to, kar se je dogodilo, pač smemo zabeležiti, da izve javnost o klerikalnih nakanah. Farovski kimaveci so se že dalj časa pripravljali na to volitev. Porabili so večina vsa pooblastila od nevednih ljudi, bili so takorekoč popolnoma brez skrbi, ker

niso imeli nobenega nasprotnika. Toda prav v zadnjem času se jih polasti strah, ko so videli, da so samostojni kmetje postavili svoje kandidate in sicer nič več kot tri dni pred volitvijo. Vendar smo dobili lepo število glasov. Govori se, da še celo več, toda pomniti je treba, da so bili v volilni komisiji sami klerikalci. Ni čuda, če so klerikalci zmagali, ker so njim vsa sredstva dovoljena, volili so s pooblastilom še celo za nekega mrtvega, ki je že 7 let v grobu. Poleg tega imajo na razpolago v cerkvi leco, v farovžu pa svoje zavetišče. In pri g. V. Bonu je bil glavni agitacijski lokal, kjer so razni farovski priganjači pehali nevedne volilce, ki jim je Drnovšek pisal z mrzlično naglostjo na glasovnice farovške kandidate. Torej tisti možje, ki bi imeli kaj storiti za napredno misel, so jo potegnili za farovskim frakom. Da bodo sedaj izvoljeni možje vsi, razen štirih, v prihodnje zopet kimali, jim ne smemo preveč v zlo šteti, ker so itak izvoljeni meseca kimoveca. — Kaj hočemo, take može imamo pri nas, ne bomo se z njimi postavili nikjer. Ampak to rečemo, sedaj je zadnja zmaga ošabnega klerikalizma na Raki. Prihodnjč bo drugače, vsaj ta doba bo kmalu minula. Kar nas je samostojnih in naprednih kmetov, se moramo počasi organizirati, da bomo dovolj močni. Zatorej na delo že sedaj, če hočemo kaj doseči. Danes so klerikalci veseli, toda resnično vam povem, prišel bo čas in ta ni daleč, ko bodo klerikalni kimaveci frčali na vse strani in se jokali kje za kakšnim plotom. — **Eden, ki ni in ne bo nikdar trobil v klerikalni rog.**

d **Sodražica.** Nemalo me je o sijajni zmagi S. L. S. v Sodražici razočarala brzojavka v »Slovencu«, kajti naprednjaki se sploh volitve udeležili niso. Ne vem torej, nad kom je zmaga tako zelo sijajna. Kako je bila navedena zmaga res sijajna, spričuje dejstvo, da bi bil kmalu najvnetejši posili-klerikalec izletel iz odbora in sicer s pomočjo njegovih ožjih pristašev. Govori se celo, da je imel baje manj glasov kakor njegov protikandidat, tudi klerikalec! — Ker se je raznesla parola, da naj bode sedaj župan v trgu, tedaj so nastali v trgu med novoizvoljenimi odborniki dve struji. Prva kandidira malega tržkega možica, kateri ima to dobro lastnost, da je bil tudi njegov praded župan in kadar je v visokih škornjih, mu samo glava ven moli. Pravijo, da bi delal tudi na to, da bi se kazenski zakonik za en paragraf zmanjšal, ako ne drugje, vsaj v domači občini. Druga pa kandidira gospoda Primožka. Ker sta obe struji skoraj enako močni, je vprašanje, kdo bo sodraški župan. Naša farovška gospoda se je zelo bala presenečenja, dasiravno je vedela, da se naprednjaki volitve ne udeležijo. Kragulj je letal po hribih in brdih, jemal pooblastila in popisoval nerazsodnejem glasovnice. Prečastiti je pa dirjal in drvil po ravinah s svojim pribočnikom, bodočim te-

clogom, kateri je zvečer pred volitvijo zadel v bližnji vasi ob neki z drvni naložen voz tako silno, da se mu je kolo od njegovega koleseljna popolnoma zdrobilo in njegovega življenja težke kosti so butnile z neizmerno in nevidno silo ob tla, kar mu je pouzročilo več težkih telesnih poškodb, po obrazu pa pustilo neizbrisljive sledove sijajne zmage S. L. S. Poleg tega pa bode moral še dlje časa v postelji premišljevat žalostno usodo zdrobljenega kolesa. Bodočemu teologu se ni sicer ničesar zgodilo. — Ko bi se bilo kakemu naprednjaku na agitacijskem potovanju kaj takega primerilo, bi bil to prst božji vmes. Mi pa pravimo, da je bil to le opomin. In kot človeku mu izrekamo svoje sočutje. Naša politikujoča duhovščina ima dosti prostega časa, toda vse za drugo, ne pa za vzorni red in previdno gospodarstvo v cerkvi. Pri drugi priliki bomo malo obregnili v cerkveno gospodarstvo, ker cerkveni ključarji ne vidijo ali pa ne smejo videti ničesar. Oni so menda samo pri litru za asistenco, kadar se na prazen papir podpišejo. — Pretečeno nedeljo je neki kaplan s prižnice razlagal neke budalosti ljubljanskega škofa. Pri tej priliki je udrihal čez naprednjake, napredne liste, čez Sokole in sploh čez vse, kar samosvoje misli. Čez vse pa je bil originalen sklep govora: »Bog te je ustvaril, hudič te bo vzel. Amen.« — Mesto: »bog te usliši,« je ljudstvo zagnalo glasen smeh in le pomilovalo takega prismojenca. Mar misli Bonaventura, da nas bo s svojimi prismodarijami v kozji rog ugnal. Ne bo šlo tako hitro! Ako bo šel mož po svojem začetnem potu naprej, bo še doživel veliko razočaranje, katerega ne bo preprečila še celo njegova kriva palica. Mar misli, da bomo naprednjaki mirno prenašali njegove budalosti še celo v cerkvi, kjer bi se imela res oznanjevati beseda božja, kjer naj bi se ne gojila zavist in sovraštvo. Vaša prevzvišenost, gospod knezoškof ljubljanski; kar sejete, bode tudi želi, a vaša žetev, glejte, da ne bo razočaranje, kakor kmetovalcu, kadar mu pobije toča...

d **Črnomelj.** (Pred občinskimi volitvami.) Naši dopisi so vendar nekaj zalegli. Pristaši nasprotne stranke so nvideli, da je vendar škandal kandidirati v občinski odbor ljudi, ki so v načelstvu proti občini ustanovljene farovške posojilnice. Gospoda Dolto Matija in Plevnik L. st. nista torej več kandidata. Obljubili so tudi, da bodo, ako pridejo na krmilo, neznanško povzdignili mestno hranilnico, samo ne povedo, kako. Podobni se nam zde Ribničanu, ki je težko vozeč po klanecu navzgor obljubil, ne vemo že, kateremu svetniku ali svetnici, kakor žrd veliko svečo, ako spelje na vrh; in ko je srečno prišel na klanec, je na vprašanje sinovo, kje bo dobil kakor žrd veliko svečo, rekel: »Tiho bodi, da te svetnik ne sliši, saj obljubiti in storiti je dvoje.« Tudi vi nam zdaj ohetate vse mogoče in nemogoče, a ne

poveste, da sploh nimate za vodstvo hranilnice sposobnih ljudi — razun, ako ne bo g. Gregor tudi mestno hranilnico vodil, ker v lemenatu se menda tudi to uče; drugače pa bo treba nastaviti še par uradnikov in jih tudi plačati; to pa stane in bo dohodke hranilnice znižalo, ne pa zvišalo. Pripovedujejo tudi, da so naši kandidati nekaki tujci, toda kdor pogleda našo listo, vidi, da so ravno taki domačini kot pri nasprotni stranki, da pa je par kandidatov, ki niso v Črnomlju rojeni, ni nič posebnega, saj imajo tudi oni za kandidata gosp. Doltarja, ki še ni baš bog ve kako dolgo v Črnomlju.

d Iz črnomaljske okolice. Pri nas je trgatega većinom končana. Prinesla je več ali manj razočaranja glede množine. Splošno se je natrgalo veliko manj, kakor se je pričakovalo, ker je lanska peronospora zadržala les v rasti in niso trte tudi radi te boleznii mogle nastaviti mnogo rodnih popkov. Kakovost letošnjega pridelka pa bo naravnost izborna. — Bojimo se, da se gradnja naše železnice zopet zavleče, ker bo država radi grozeče vojske denar zopet za vojaške namene porabila, kakor zadnjič radi Bosne. Res ne moremo napredovati, ker je privoz in odvor neznosno drag. Vence bomo morali ali zopet sami popiti, ker ga moremo na vozeh čez hribe le z velikimi stroški izvažati.

d Iz Črnomlja. Gradnja novega mostu le počasi napreduje, po leti je bila prehuda vročina, zdaj je preveč dežja, zraven pa menda še druge zapreke, ki bi se bile pač morale odstraniti, preden se je gradnja začela. Upamo, da se bo stvar tako uredila, da bo most mestu tudi v olepšavo in ne bo morda nekaterim celo prometa oviral. Ako se je prej kaj zamudilo, mora se pač sedaj popraviti, ako tudi nekaj stane.

d Iz Vač. Bolj ko se bliža čas občinskih volitev, tem hujše divjajo klerikalni petelini. Ker vidijo, da vsa priliznjenost, še manj pa grožnje, nimajo zaželjnega uspeha, preplašiti zavednih volilcev, dali so tiskati letake z nekako neverjetno hudobno vsebino ter strašijo z njimi po naši občini. O teh letakih bomo še pozneje govorili. Pa tudi to skrajno sredstvo, po katerem so v svoji obupanosti posegli, jih ne bo spravilo na krmilo. Nekaj mož pa je po naših mislih prišlo brez njih vedenja v klerikalno volilno listo. Zavedni in samostojni volilci, pokažite v ponedeljek, dne 9. t. m., kako sodite o možeh, ki hočejo po sili dobiti v roko občinsko upravo. **Pridite do zadnjega na volišče in oddajte nevstrašeno in iz lastnega prepričanja svoj glas možem, ki jih smatrate sposobne, da bodo vestno, pošteno in nepristransko gospodarili v prid občine. Torej da delo do zmage!**

o Gorenjske novice o

g Iz Sore. (Poglavje o smrtnih grehih.) Preteklo nedeljo smo morali tudi pri nas poslušati zapisan izbruh skisanih škofovih možganov. Marsičesa smo vajeni, toda, odkritosrečno rečeno, naveličali mo se škofovih komedij. Čez poldrugstotisoč kron nas stanejo cerkev in druge cerkvene stavbe, eno uro, da, dve uri daleč imamo do cerkve, za take stroške in žrtve pa se nas zaničuje, zmerja z liberalci, pobira od nas denar z najrafiniranejšimi sredstvi, brezčutno in za namene, našim namenom protivne. Enkrat za vselej bodi povedano škofu in njegovima tukajšnjima pastirjema, da naj se naša cerkev ne skruni ne s politiko, ne z biki in kravami, ne z vzbujanjem strasti, vporablja naj se strogo in dostojno ter edino le v verske namene! Škofova zadnja okrožnica, v kateri toži, da trpi sušo (verjamemo!) in draginjo (čudno, da škofija ne nese več za štruklje!), svari pred grehom pohujšanja (ta rdečih bukvic?) in pred časopisi, ki so krivi italijanske kolere in turške vojske. To skrupovalo je dobilo v našem ta malem »pastirju«, ki je prišel k nam služiti iz Doba, kjer so mu postala tla prevročna, posebnega razlagalca. Prečitavši škofove ukaze, zdrznil se je do pijanih trditev, da ni le smrten greh, če kdo »Slovenski Narod«, »Slovenski Dom« čita, marveč je toliko smrtnih grehov, kolikor besed kdo prečita iz teh listov. Takih oslarij smo navajeni in tudi te vrste neštevilnih »smrtnih grehov«. Ne izgubljam radi njih ne spanja, ne apetita. Nekaj drugega pa so tisti grehi, ki jih imamo mi za smrtne in so nas tako učili nepolitikujoči duhovniki. G. kaplan! Mislite si kaplanijo, v njej mladega kaplana in njegovo živahno sestrico. Ta se je zaljubila in ljubila dejansko in vroče, vse pripravila požrtvovalno za spočetje in rojstvo . . . Koliko je tu grehov, grehov grdih, grehov smrtnih!? Ali se je to grajalo s prižnice?! Ob tej priliki imamo govoriti tudi s fajmoštom Finžgarjem odkritosrečno besedo. Vemo, da mu s tem ustrezemo, ker se sam hvali s svojo odkritosrečnostjo. K nam je prišel in zasedel z vso neaktnostjo sedež, s katerega je bil odstranjen naš pravi župnik po krivici. To smo mu zamerili, pa začasno potrpeali. Finžgar pa blesti s svojim značajem . . . Gospodična farovša Anica (ki ume klinčke cepiti!) je pripovedovala letos, da se preselita z gospodom v Ljubljano, v Trnovo, kjer se ji ma napravi nasilno prostor, kakor preje pri nas . . . Ta Finžgar misli, da smo neumni, nerazsodni backi in blagoslavlja kaplanske politične nastope v cerkvi s svojo avtoriteto in z enakimi napadi na liste, ki so najhujši prijatelji preprostega kmeta, katerega vsestransko zlorabijo v njegovo škodo in za svoje nikdar polne bisage nesramni klerikalci. Tudi fajmoštru Finžgarju naj velja danes eno vprašanje. Neka

Marta, hči katoliškega duhovnika, je danes stara 14 let. Ker vidite toliko smrtnih grehov radi čitanja »Slovenskega Doma«, povejte nam, koliko smrtnih grehov in koliko božjih ropov je treba, da se taka Marta rodi? Koliko grehov pohujšanja še temu sledi? Ali se ne širijo ti grehi z vsakim letom, z vsako uro?! Kaj ne, g. fajmošter, vi bi rekli takemu božjemu namestniku, naj najpreje svoje reči dene v »vorengo«, potem naj se spravi nad pezdur v očeh poštenih ljudi. Mi tudi tako pravimo. Dostavljamo pa še, da nismo rekli s tem zadnje besede.

Odkritosrečnost.

g Iz Tuhinjske doline. Tuhinjeci so prebrisane glave, od nekdanj radi berejo knjige in časopise, samo dosedaj so imeli za to malo prilike, ker so preveč oddaljeni od Kamnika in Ljubljane. Do zdaj so na Tuhinjskem razširjeni le cerkveni časopisi. Vsi drugi so iz prižnice prepovedani. Toda tudi na Tuhinjskem se je že pričelo jasni. Kmetje so se začeli zavedati, da ni vse res in ni vse prav, kar gospod iz farovža povedo ali imeti hočejo. Tuhinjski kmet je pričel misliti z lastno glavo, že dobro ve, kaj se pravi slišati dva zvana, ki različno zvonita. En zvon je »Domoljub«, ki ga izdajajo fajmoštri, drugi zvon pa naj postane »Slovenski Dom«. Mi ne bomo nikdar rekli: samo ta list smeš brati. Nasprotno, mi pravimo: Beri različne liste, mnogo beri, premišljaj po svoji najboljši vesti in pameti, končno si pa odloči svoje ravnanje tako, kakor ti veli tvoj razum, ki ga imaš po cerkvenih naukih od samega boga. S tem ljubiš boga, če vporabljaš samostojno svoj razum. Tvoj razum ti bo pa tudi povedal, da so koristi kmeta in fajmoštra čisto različne, da vsak fajmošter gleda povsod na lastno korist, če tudi kmet trpi. Kmet Tuhinjske doline je pričel uvidevati, da pogosto veliki izdatki za cerkev (altarji, bandera, križevi poti, zvonovi) niso v zdravem razmerju s premoženjem malega kmeta. Koliko krvavih žuljev nekdanjega tuhinjskega kmeta je v cerkvenem zidovju, ki danes stoji čisto prazno. Cerkev in gospod imata svojo pot, kmet, občina in učitelj pa svojo. Ljudska zahteva je rodila občino in občinsko upravo, ta pa je rodila potrebo po izobrazbi, po učiteljstvu. Vi trije imate skupne koristi in morate živeti v dobrem prijateljstvu. List bo poročal in poučeval, odkrival napake in skušal pomagati kmetu k samopomoči v samostojni kmečki stranki. — **Volitve se bližajo.** Volitve so tajne, volite svobodno in ne dajajte glasovnic popisovati. Natančno se poučite z novim volilnim redom, da se veste sami varovati napak in da zabranite volilne prestopke pri nasprotnikih. Kmetje, vam priporočamo, da volite v občinske odbore samostojne kmete. Kdor ni odločen farovski podrepanik, ga ni treba od sebe odbijati, škoda je za vsakega moža. Med vami samostojnimi kmeti naj ne bo nobenega razdora ali so-

Razširjajte od hiše do hiše „Slov. Dom“.

vraštva. Eden povabi kmete na zaupen sestanek, tu se odkritosrčno pomenite brez jeze ali strasti, izberite za kandidate izobrazene kmete izmed sebe, same take, o katerih veste, da njih kandidatura ne bo naletela na odpor pri kmetih. Naj vas ne vodi pohlepnost po časteh, volite pa res samostojne in delavne kmete, ki so na dobrem glasu kot dobri gospodarji. Podprenike pa, o katerih se že naprej ve, da bodo v občinskem odboru storili samo to, kar mu bo od gospoda naročeno, tega se varujte, posebno če bi hotel kandidirati fajmošter. V dvomljivih slučajih je treba dobro premisliti ali celo od njega zahtevati, da pristopi na program, ki ga bodo kmalu po celi Kranjski razširili samostojni kmetje. Opreznosti je pa povsod treba, kajti imate med seboj mnogo dobrih kmetov, če jih pritegnete k sebi, bodo delali in volili z vami, če jih pa neprevidno odbijete, postanejo fajmoštrovi zavezniki in vaši strastni politični sovražniki. Sestankov je treba, na teh sestavite kandidatno listo samostojnih kmetov, izvolite volilni odbor, ki vodi vse predpriprave za volitev. Radi bi bili tu vedno natančno poučeni o vseh vaših razmerah v občini, šolstvu, volilnem gibanju, zato prosimo zaupnike samostojnih kmetov, da nam vsak teden kaj poročajo. Pri poročilih prosimo, da se natančno pove, kaj je čisto gotovo, kaj se samo govori, ali kaj je dvomljivo. Pisati in poročati hočemo samo resnico. Nikdar pa naj noben dopisnik ne izrablja našega lista v namen, da bi se maščeval z obrekovanjem nad sosedom. Imena vseh dopisnikov ostanejo strogo tajna. Dopise pošiljajte na uredništvo tega lista, zgoraj pa napišite v pismu: Iz Tuhinjske doline.

g **Kamnik**. Minuli mesec je bila v nekem hlevu posestniku Antonu Zajcu iz Lipelj ukradena zlata žepna ura s srebrno verižico v skupni vrednosti 277 K. Storilec še niso dobili.

g **Mošnje pri Radovljici**. Strašna nesreča se je prigodila v sredo, dne 27. septembra ob desetih dopoldne v mlinu Zupanca, po domače Pozinu. Starši so poslali gledat desetletno hčerko Reziko v mlin, kako melje. Otrok se je približal v svoji radovednosti preblizu kolesu, ki je pograbilo dekletce za krilo, je zasukalo parkrat okrog in mlin se je ustavil. Starši, čudeč se, zakaj se je mlin ustavil, hite gledat, kje tiči vzrok. In strašen pogled se jim je nutil. Otrok, ves premečkan, s hudo luknjo v glavi, je tičal med kolesjem — mrtev. Kdo popiše žalost staršev? Pogreb nesrečnega otroka je bil pretečeni četrtek.

g **Lesce**. Na cesti proti Bledu je bila dne 28. septembra zvečer napadena pošta od neznanih tolovajev, ki so strah celi okolici. Napadli so pred nedolгим časom tudi neko žensko, nekega voznika ter ranili tudi nekega krojača. Prosimo slavno glavništvo, da takoj pomnoži orožništvo, da se pride tem ljudem, katerih je baje več, takoj na sled, da ne trpi naš Bled na svojem

dobrem glasu. Treba bo še več patrolj, posebno ponoči. Cesta od Lesec do Bleda je ponoči prav nevarna, ker se zgodi malone vsak večer kak napad. Prosimo nujne od pomoči.

r **Današnji številki je pridejano kot priloga vabilo na naročbo »Slovenskega Ilustrovanega Tednika«**. List izhaja šele pol leta, a priobčil je že toliko lepih in zanimivih slik iz našega slovenskega ozemlja, da list vsem prav toplo priporočamo, da si ga naroče. Naj bi ne manjkalo v nobeni slovenski rodbini, zlasti pa ne v nobeni slovenski gostilni, brivnici itd. — »Slovenski Ilustrovani Tednik« si je postavil jako lepo nalogo, da priobčuje slike o raznih zanimivih dogodkih, veselicah in sploh društvenih prireditvah, o znamenitih močeh itd., kar bo gotovo vsakogar zanimalo. — Opozorjamo na prilogo!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rudolf Šega.

V nedeljo, dne 15. oktobra

se vrši

v **Vremskem Britofu pri g. Leopoldu Dekleva (na pošti)**

občni zbor

Kmetске hranilnice in posojilnice v Vremah

ob 4. uri popoldne.

Dnevni red je nabit v društvenih prostorih. 87

Odbor.

Zaradi bolezni se prodaja iz proste roke 2 minuti od železniške postaje in . . . premogokopne kolonije oddaljeno . . .

poslopje

v katerem se nahaja že 6 let uvedena gostilna ter trgovina z mešanim blagom, trafika in pekarska peč. Poslopje je novo sezidano in ima zraven še tudi hlev, novo kegljišče, ledenico in čebelnjak. — Polovico kupnine je plačati takoj, polovica ostane vknjižena. Naslov pove upravništvo Sl. Doma. 86

Kri! in dober zajutrak dosežejo odrasli in otroci, bolni in zdravi. Polovico stroškov prihranite v gospodinjstvu na kavi, sladkorju
Moč! in mleku, ako pije **SLADIN**,
Zdravje! to je **dr. pl. Trnkóczyja SLADNI ČAJ.**

En zavoj velja 50 vin. Dobiva se povsod. Po pošti se naroča najmanj pet zavojev po . . . povzjetju pod naslovom v glavni zalogi. . .

Lekarna pl. Trnkóczyja

. . . v Ljubljani zraven rotovža. . .

10 zapovedi

za kmetovalca in 10 zapovedi za zdravje, vsake posebej na papirju tiskane, dobi vsak človek zastonj, tudi po pošti, ako po nje piše v lekarno Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani.

čevljarskega pomočnika

sprejme takoj

Lukek Fran, čevljar, p. št. **Rupert**,
Dolenjsko. 85

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 30. septembra 1911.

Dunaj: 13, 61, 48, 44, 51.

Gradec: 64, 86, 22, 85, 90.

Dvignjene v sredo, dne 4. oktobra 1911.

Brno: 43, 4, 34, 25, 37.

Zrčne cene v Ljubljani

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	80	2	00
1 " " " II. " . . .	1	60	1	92
1 " " " III. " . . .	1	40	1	72
1 " telečjega mesa . . .	1	70	2	—
1 " praščjega mesa (svežega) . . .	1	44	2	—
1 " " (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 " koštrunovega mesa . . .	1	50	1	60
1 " jagnjetovega mesa . . .	1	60	1	80
1 " kozličevega mesa . . .	1	80	2	—
1 kg masla . . .	2	60	2	60
1 " masla surovega . . .	2	40	2	60
1 " masti praščje . . .	2	16	2	20
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 " slanine prekajene . . .	1	90	2	—
1 " sala . . .	1	90	2	00
1 " surov. margarinkega masla . . .	—	—	0	—
1 " kuhan. margarinkega masla . . .	1	90	2	00
1 jajce . . .	—	08	—	09
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	8	—	10
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	40	1	60
1 " čajnega surovega masla . . .	3	36	3	60
1 piščanec . . .	1	00	1	40
1 golob . . .	—	48	—	50
1 raca . . .	1	80	2	20
1 gos . . .	4	50	5	—
1 kapun . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	—	—	—	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	39	—	—	—
100 " " " " 1 . . .	38	60	—	—
100 " " " " 2 . . .	38	20	—	—
100 " " " " 3 . . .	37	80	—	—
100 " " " " 4 . . .	37	40	—	—
100 " " " " 5 . . .	36	80	—	—
100 " " " " 6 . . .	35	—	—	—
100 " " " " 7 . . .	30	—	—	—
100 " " " " 8 . . .	21	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	24	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	47	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	45	—	—	—
100 " ržene moke . . .	34	—	—	—
1 l fižola . . .	—	28	—	46
1 " graha . . .	—	36	—	40
1 " leče . . .	—	36	—	40
1 " kaše . . .	—	22	—	24
1 " ričeta . . .	—	20	—	22
100 kg pšenice . . .	24	—	—	—
100 " rži . . .	20	—	—	—
100 " ječmena . . .	19	—	—	—
100 " ovsa . . .	20	—	—	—
100 " ajde . . .	23	80	—	—
100 " prosa belega . . .	18	50	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze, nove . . .	20	60	—	—
100 " krompirja . . .	9	50	10	—

Lesni trg.

Cena trdemu lesu 9:50 do 10 K.
Cena mehkeemu les 8 do 8:50 K.

Trg za seno slamo, in steljo.

Na trgu je bilo

voz sena	5	50	6	—
" slame	5	—	5	50
" stelje	2	—	2	—
" detelja	6	00	6	50

Mestno tržno nadzorništvo.

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilni račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti št. 18, v Ljubljani

v lastnem
zadružnem
domu

v lastnem
zadružnem
 domu

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa **81,116.121 kron 11 vin.**

 upravnega premoženja **20,775.510 kron 59 vinarjev.**

Obrestuje hranilne vloge po **4¹/₂%**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad **kron 20,000.000.**

Posojuje na zemljišča po **5¹/₄%** s **1/2%** na amortizacijo ali pa po **5¹/₄%** brez amortizacije. Na menice pa po **6%**. Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan od 8.—12. in od 3.—4.

LISTEK

Proti vsemu.

Češki spisal Al. Jirasek.

Prvi del.

(Dalje.)

stanu, spominjal ga je pa tudi mnogih drugih oblačil in stvari, posamezni komad ga je živo spominjal mirnih dni v samo-

Zalostno zamišljen je gledal proš na vso to krasoto. Vsak čeprav manj dragocenih, ki so ostali v samostanu in jih je uničil ogenj ali pa nečiste roke onih brezbožnikov. Naposled se pa zbudi iz zamišljenosti.

Poveljnik, ki je med tem dosegel že skoro dno skrinje, zadene na nekatere knjige. Eno vzame ven in proš hitro poseže po njej. Bila je foliove velikosti, lepo vezana v belo usnje in okrašena z zlatimi okovi.

»Mislil sem, da smo jo pozabili,« pravi proš, vidno razveseljen. Stopi k oknu in prične opazovati knjigo z dragocenimi začetnimi črkami in miniaturnimi slikami.

»Zanjo bi mi bilo najbolj žal,« pravi listaje po njej. — »Knjiga je dragocenejša in dražja, kakor marsikatera onih stvari tam,« in pokaže z očmi na oblačila. »Spomin je na pokojnega starega cesarja.¹⁾ Ta nam je podaril to knjigo.«

»Tu sta še dve.«

»Te je tudi poslikal cesarjev slikar. Opat Peter jih je dal slakati. Obe sta dragoceni.« In zopet je obrnil nekaj listov.

Medtem je grajski zapovednik odprl drugo skrinjo in prosil prošta, naj pogleda notri. Nekaj usnjatih vreč s kovanim denarjem je ležalo notri, skrbno zvezanih in zapečatenih, zraven pa usnjat tok z monštranico, eden s kelihom in tremi skrinjicami, dve leseni in lepo obloženi, tretja iz slonove kosti in z umetnimi rezbami. V njih so bili prstani z dragocenimi, velikimi dragimi kameni, zlate verižice in križci.

»Po teh stvareh bi taborski bratci prav po bratovsko iztegnili prste, najrajše pa po denarju —« pravi smeje se graščak in pokaže na denarne vrečice, »s tem bi si lahko svoje, kmetom pobrane kupe vinarjev v kadeh povečali.«

Plemič se je zasmejal in dostavil:

»Imamo kaj nesnažne sosede.«

»Koliko pa je od tukaj do Tabora?«

»Še ne cele tri ure. Bati se ti pa vendar ni treba. Lahko bi bilo ravnotako 300 milj. Sem v grad ne more nihče, ne bojimo se niti cele armade, kaj šele teh kmetavzov. Nespametniki si ne bodo upali —«

»Pa vi se jih tudi ne upate,« mu nekoliko ironično poseže proš v besedo.

Grajski zapovednik skomigne z rameni.

»Kaj naj ukrenem jaz — jaz, ako vladar sam —«

»Žali bog! Ko je na vseh svojih graščinah dovolil obhajati v obeh podobah...«

»To mu je nasvetoval njegov varuh;*) in verjemi mi, proš, da se ni to zgodilo, bi se vse ljudstvo spuntalo —«

Zapre skrinjo z denarjem in dragimi kameni in prične dragocena oblačila zlagati nazaj v ono skrinjo.

»Kakšno korist pa imate od tega?« brzo odvrne proš, ki se je pričel razburjati. »Ali se vaš narod ne punta? In ali vam ne uhajajo v prokleti Tabor? No, in Taboriti? In kaj je bilo v Bukovskem? Kaj je rekel k temu gospod Urh?«

¹⁾ Karel IV.

*) Cenek z Vartenberka.

»Same jeze je bil ves iz sebe. Meni in Sobjeslavskemu je dal sporočiti, da Taboritom nismo zastavili pota. Ako pride, se nam pač ne bo godilo dobro.«

»Kdaj pa pride?«

»Znabiti jutri, znabiti že danes. Sedaj se mora kaj zgoditi. Bukovskega vladar Taboritom ne odpusti. In jaz —« graščak zatemni pogled in jezno stisne pesti.

»Je že čas, skrajni čas,« hlastno pripomni proš. »Hitimo, saj pride pomoč. Pa kakšna. Cesar z veliko vojsko.«

»Prišla je novica, da je že v Gradcu na Labo, odkoder krene še daleč v deželo.«

»Uniči jih, prav vse jih uniči in z njimi vred njih blodnje. To naj pride čez njih glave.«

Zastavna postava belega meniha se je vzravnila, v očeh mu je zagorela radost in sovraštvo obenem.

Med tem je grajski zapovednik položil poslednje kose v skrinjo in jo zaprl. Te proštove besede so mu segle do srca. V tem se je iz grajske kapelice zaslísal zamolkli glas zvona.

XXI.

Novica Marta ni mogla k maši, ki jo je v grajski kapelici bral proš. Bila je še slaba in zaradi tega ni šla po ves dan iz izbice. Ni ji bilo hudo, čeprav se je tega bala. Že na poti se ji je dozdevalo, da se ji bo na Pribenicah tožilo po sestrah in samostanskem življenju. Toda mogočni, obširni grad, kakoršnega še nikdar ni videla, kajti ona sama je bila doma v majhni, skoraj popolnoma leseni plemenitaški trdnjavi, živahno življenje v gradu, skalovita pokrajina z reko, kakoršne tudi še ni videla — vse to jo je popolnoma prevzelo.

Podnevi je stala večkrat pri oknu. Le včasih je nekoliko legla; sicer je pa brala in molila ali se je pa razgovarjala s staro stričevo gospodinjjo Nežo. Ta ji je marsikaj pripovedovala o gradu ter ji je obljubila, da jo popelje v mestece in čez most na mali, če ozdravi. Od nje je tudi izvedela, da pričakujejo gospoda, ki je še zelo mlad, toda že oženjen. Varuh ga je oženil s svojo strinjo. Praznovali so imenitno svatbo, polno gospode je bilo in velike slavnosti. Pripovedovala ji je od treh plebanih, ki so na gradu, kamor so pribežali pred kmeti. Eden od teh je z Bukovskega.

Neža je pa izpraševala o Bukovskem, Lunjevicah in kako je bežala s proštom. Marsikaj ji je že povedal stari cerkovnik, ki je zdolej v poselski sobi vse to jako vznemirjeno opisoval. Starka je skoraj vse to že drugič slišala, marsikaj celo tretjič; vendar je poslušala z velikim zanimanjem, tupatam je strmela in je bila vsa iz sebe zaradi grozodejstev. Včasih je prekinila pripovedovanje Martino z vskliki:

»Oh! — oh! — revica! Kaj si morala prestati!«

In zopet: »Oh, ti dobra duša! ti dušica, čudno, da nisi umrla od strahu! Jaz bi izgubila pamet in od strahu bi zblaznela. In klela bi, te Viklefe, te bogoskrunce, klela kakor cerkovnik. Bog daj — —«

Pri tem pripovedovanju se je mlada novica zopet spomnila Hvozdu. Mislila je na to, ko je starka že odšla; kakor se je tudi na potu na Pribenice večkrat spomnila na vse, kar je na tem gradu doživela. Tudi na ljudi se je spomnila, posebno na mladega plemenitaša, ki jo je spremljal, kako zal je bil na konju, kako milo jo je pogledoval in kako iskreno ji je želel, da srečno pride na Pribenice. V Radonicih se je bala za njega, da ne zadene na Taborite ali pa da ne dobi gradu že v plamenu, ko se vrne domov, da se Taboriti maščujejo.

Rada bi izvedela, kaj se je zgodilo z Hvozdom. Med potoma ni ničesar izvedela. Tu na Pribenicah je o tem vprašala strica, ki so govorili o Bukovskem. Toda v poročilih, ki jih je dobil, se je govorilo le o zgornjem mestecu in o razrušeni trdnjavi; o sosedni graščini tudi on ni ničesar vedel. Drugega dne popoldne ji je prinesel stric zaželjno novico. Prišel jo je vprašat, kako je z njenim zdravjem.

(Dalje prihodnjič.)

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

obrestuje hranilne vloge po

4-75 %

in daje posojila po

6 %

Urادuje v lastnem Zadrुžnem domu, vsako nedeljo od 1 do 5 in vsako sredo od 4 do 6 ure. 51

Nihče se še ni pokesal, .: ki je kupil pri meni .:

namreč mnoga pismena priznanja dokazujejo, da so moji aparati najboljši.

Velika zaloga gramofonov, plošč, šivank i. t. d.

A. RASBERGER,

Ljubljana, Sodna ul. 5.
(Zraven c. kr. sodnije.)

Za živinorejce

prilporoča

klajno apno, redilni prašek za konje, govejo živino in svinje. Fluid za konje, grenko sol, zmlat kolmoš, encian i. t. d.

„ADRIJA“

drogarija, konces. prodaja zdravilnih zelišč in strupov za lovske in tehnične namene v Ljubljani, Šelenburgova ul. št. 5. Naročila se izvršujejo z obratno pošto.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

— tovarna zarezanih strešnikov —
ponudi vsako poljubno množino pat. dvojno zarezani

strešnik - zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

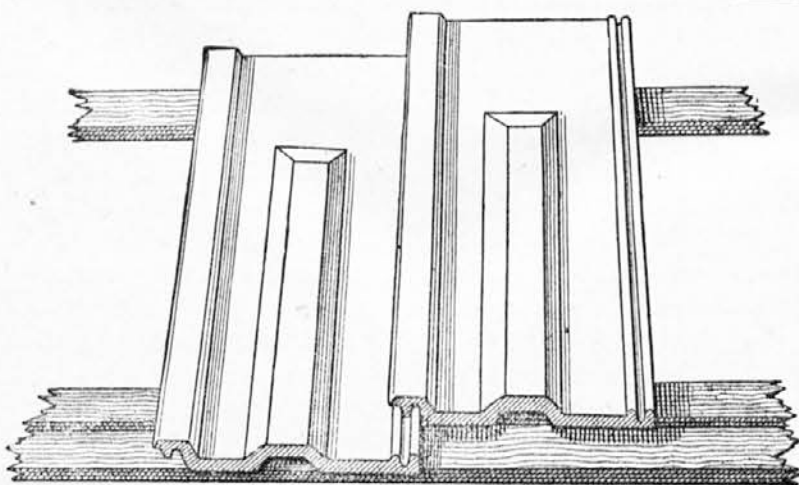
Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

„SLAVIJA“ VZAJEMNO ZAVAROV. BANKA V PRAGI,

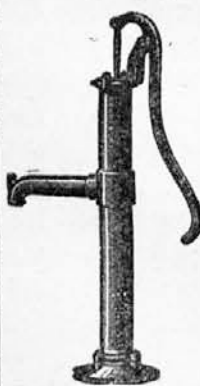
ki je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji, se najtopeje priporoča ter vabi p. n. slovensko občinstvo, da sklepa zavarovalne pogodbe bodisi za življenje, proti požaru, proti vplomu ali pa proti razbitju stekla in ogledal le pri njej. — „BANKA SLAVIJA“ ima posebno ugodne pogoje in prikladne načine za zavarovanje življenja. Njeni tarifi za preiskrbljenje za starost, za slučaj smrti rediteljev, za doto otrokom, so najcenejši. Ona razdeljuje ves čist dobiček svojim članom. — Banka „Slavija“ je res slovanska zavarovalnica z vseskozi slovansko-narodno upravo življenske police banke „Slavije“ so neizpodbitne in nezapadljive. Gmotno podpira banka „Slavija“ narodna društva in organizacije, prispeva k narodnim dobrotelnim namenom in stremi za izboljšanje in osamosvojitvijo narodnega gospodarstva. Ogromni rezervni fond K 54.000.000.—, jamčijo za popolno varnost. Čistega dobička je do sedaj izplačal svojim članom življenskega oddelka K 2.495.719.—. Kapitalij in škod pa je do sedaj izplačala K 109.356.861.

Vsa pojasnila daje ter cenike in razkazila razpošilja drage volje in poštne prosto

GENERALNI ZASTOP „SLAVIJE“, vzajemno zavarovalne banke v Ljubljani.

11-12-8

Slovenci, podpirajte narodno podjetje!

Najcenejše vsakovrstne stroje, kakor: **mlatilnice, čistilnice, gepelne, reporeznice, slamoreznice, kosilnice „Deering“, obračevalnice in grablje za seno, stiskalnice za sadje in grozdje, brzoparilnike, bakrene kotle za žganje** najfinejše vrste v vseh velikostih, **sesalke za vino, vodo in gnojnico, železne blagajne** razpošilja prva znana veletrgovina z železino

FR. STUPICA v Ljubljani

Marije Terezije cesta št. 1. 8

Ponudbe vsak čas na razpolago. 20

Posojilnica v Ribnici

reg. zadruga z omejeno zavezo sprejema hranilne vloge ter jih obrestuje po

4³/₄ %

Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Ima na razpolago 17

.. domače hranilne pušice ..

jako pripravne, da se navaja mladino na varčevanje.

Posojila daje na osebni kredit in proti .: vknjižbi proti 5—6% obrestovanju. .:

Vplačani deleži koncem leta 1910 40.700 K
Rezervni zaklad koncem leta 1910 184.743 K